

Vår saksbehandler Turid Kolstadløkken, tlf. 32 80 86 70
Vår referanse 2018/11851-2

UTVALG	UTVALGSSAK	MØTEDATO
Hovedutvalget for kultur, idrett og folkehelse	8/19	30.01.2019

Vedlegg:

- 1 Ny stortingsmelding om kulturminnepolitikken - Invitasjon til å komme med innspill og bidrag

Innspill til arbeid med ny stortingsmelding for kulturminnepolitikken

Forslag

Hovedutvalget anbefaler at Klima- og miljødepartementet setter fokus på følgende tema i arbeidet med ny stortingsmelding:

1. Kulturarv som ressurs i en bærekraftig utvikling – fylkeskommunen som samfunnsutvikler og kulturminnemyndighet
2. Helhetlig miljøforvaltning – forsterket samarbeid og koordinering mellom alle fagsektorene i miljøforvaltningen
3. Ny ansvars- og rollefordeling innenfor kulturminneforvaltningen - smidig og effektiv kulturminneforvaltning med brukerne i fokus. Kommunens rolle og ansvar.
4. Digitalt og brukervennlig grensesnitt mot alle brukere av kulturminneforvaltningens tjenester
5. Styrking av bevaringsprogrammene
6. Tydeliggjøring av tradisjonshåndverkets rolle i kulturminnevernet
7. Styrking av frivillighetens vilkår innenfor kulturminnevernet
8. Formidling av fredete og verneverdige kulturminner og av ny kunnskap generert av kulturminneundersøkelser gjort i regi av kulturminneforvaltningen

9.

FNs bærekraftmål og kulturminneforvaltningen

10.

Virkemidler for vern – hensiktsmessighet og behov for revidering/nye virkemidler

Buskerud fylkeskommune
Bente Bjerknes
Kst. direktør for regionalutvikling

Bakgrunn

Regjeringen har startet opp et arbeid med en ny stortingsmelding for kulturminnepolitikken. Denne vil være grunnlag for diskusjon rundt fremtidens kulturminneforvaltning. I meldingen vil det også fremmes forslag til nye nasjonale resultatmål.

I løpet av våren samler Klima- og miljødepartementet inn innspill som grunnlag for utforming av stortingsmeldingen. Fylkeskommunene er invitert til å komme med innspill til arbeidet. Frist for innspill er satt til 1. februar 2019.

Fylkesdirektør for regionalutviklings vurdering

Det er positivt at det lages en ny kulturminnemelding nå som regionreform og ny oppgavefordeling i kulturminneforvaltningen vil medføre store endringer for forvaltningen og også for flere av brukerne av kulturminneforvaltningen. Fylkesdirektøren har følgende forslag til tema som bør behandles i den nye stortingsmeldingen på kulturminneområdet:

1. Kulturarv som ressurs i en bærekraftig utvikling – fylkeskommunen som samfunnsutvikler og kulturminnemyndighet

«Kulturarv som ressurs i en bærekraftig samfunnsutvikling» er hovedmålet for Buskeruds regionale plan for kulturminnevern. Fylkeskommunens utvidete rolle og mandat innenfor samfunnsutviklingen må også gjelde for forvaltning og utvikling av fylkenes kulturarv. Kulturminnemeldingen må gjerne gå inn på hvilke virkemidler som er nyttige og relevante for å tilrettelegge for at kulturarven skal tas i bruk som ressurs i samfunnsutviklingen – både i kultursektoren, i næringssektoren og i by- og tettstedsutviklingsarbeidet. Vern og utvikling må sees i sammenheng.

2. Helhetlig miljøforvaltning – forsterket samarbeid og koordinering mellom alle fagsektorene i miljøforvaltningen

Fagsektorene står sterkt i alle ledd av forvaltningen. Dette gjør at det ikke alltid er enkelt så se sammenhenger, synergier og helheter på tvers av sektorer, departementer og fagavdelinger. Fylkesdirektøren oppfordrer departementet til å skape en stortingsmelding for en samlet og helhetlig politikk på miljøområdet. De ulike fagområdene innenfor miljøsektorene bør sees på under ett der det er hensiktsmessig og tiltak og satsinger bør være koordinert. I tillegg bør det også etterstrebes en koordinering og samordning opp mot andre fagdepartementer og etater der dette er relevant – f.eks næringssektoren (reiseliv), utdanning (tradisjonshåndverk), samferdsel (knutepunktsutvikling/by-og tettstedsutvikling) m.fl. slik at nasjonale innsatsområder og målsettinger er samordnet. Og kanskje kan forsterke hverandre.

3. Ny ansvars- og rollefordeling innenfor kulturminneforvaltningen - smidig og effektiv kulturminneforvaltning med brukerne i fokus. Kommunens rolle og ansvar.

Den nye forvaltningsstrukturen bør vies plass og forklares slik at alle brukerne får et klart bilde av hvem som nå har ansvaret for de ulike typene kulturminner. Det bør bygges åpne og effektive saksbehandlings- og innsynssystemer som legger til rette for effektiv og smidig saksbehandling. Det bør også fokuseres på hvilken rolle og ansvar kommunen har i kulturminneforvaltningen. Ny ansvarsfordeling innenfor kulturminneforvaltningen har for øvrig blitt behandlet i fylkesutvalg og fylkesting i sak 40/18, se lenke nedenfor.

4.Digitalt og brukervennlig grensesnitt for alle brukere av kulturminneforvaltningens tjenester

Fortsatt utvikling av digitale og åpne tjenester internt for forvaltningen, men ikke minst åpent ut mot publikum er viktig. Både for å sikre effektiv saksbehandling, men også for å sikre at kunnskap om kulturarven når ut til dem som ønsker å benytte den.

5.Styrking av bevaringsprogrammene

Eierne av kulturminner gjør en enorm innsats for å ivareta kulturarven. Rammebetingelsene for særlig de private eierne bør fortsatt styrkes. Bevaringsprogrammene og tilskuddsordningene er viktige innsatsfaktorer for de private eierne.

6.Tydeliggjøring av tradisjonshåndverkets rolle i kulturminnevernet

Tradisjonshåndverket har de siste ti årene fått en stadig mer fremtredende rolle i kulturminnevernet. Dette er svært positivt. Fylkesdirektøren anbefaler at tradisjonshåndverkets rolle og betydning for en god kulturminneforvaltning vies plass i den nye meldingen. Det gjelder både styrking av utdanningstilbud og opplæringstiltak, men også hvilken plass den kompetente håndverkeren bør og skal ha i forvaltningen av kulturarven.

7.Styrking av frivillighetens vilkår innenfor kulturminnevernet

Frivillige lag og foreninger gjør en stor innsats med sitt arbeid både i samfunnsdiskusjonen og i det praktiske istandsettingsarbeidet. Rammevilkårene til disse organisasjonene bør styrkes.

8.Formidling av fredete og verneverdige kulturminner og av ny kunnskap generert av kulturminneundersøkelser gjort i regi av kulturminneforvaltningen

Hvert år gjennomføres en rekke undersøkelser av kulturminner i regi av kulturminneforvaltningen. Mye av denne kunnskapen som genereres, legges rett i arkiv. Det bør stimuleres til at ny kunnskap tilgjengeliggjøres til publikum på en mer systematisk måte enn i dag.

9.FNs bærekraftsmål og kulturminneforvaltningen

FNs bærekraftsmål er plattformen for Viken fylkeskommunes arbeid med samfunnsutvikling og dette er et viktig internasjonalt utgangspunkt for arbeid i både miljøsektoren og i andre sektorer. Nasjonale målsettinger på kulturminneområdet må gjerne ta utgangspunkt i disse målene, men tilpasset norske forhold.

10.Virkemidler for vern – hensiktsmessighet og behov for revidering/nye virkemidler

Virkemidler for vern er i dag i all hovedsak håndheving og bruk av kulturminneloven og plan- og bygningsloven, tilskuddsordninger og rådgivning/formidling. I arbeidet med ny melding er det naturlig å se på virkemidlene og om disse er tilpasset dagens utfordringer, om de er gode nok eller om de trenger revidering. Eller om det er behov for helt nye virkemidler.

Andre dokumenter i saken (ikke vedlagt)

[Stortingsmelding 16 «Leve med kulturminner» \(2004-2005\)](#)

[Stortingsmelding 35 «Framtid med fotfeste» \(2012-2013\)](#)

[Fylkesutvalgssak 40/18](#) Regionreform - uttalelse til høring om ny forskrift om myndighet mv etter kulturminneloven og andre oppgaver innenfor kulturminnevernet